

Jaarplan en begroting Kerk in Actie 2020

**kerk
in actie**

**Protestantse
Kerk**

Jaarplan en begroting Kerk in Actie 2020

Uitgebracht door:

**Bestuur van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland
Utrecht, ... oktober 2019**

Rapport Kleine Synode

d.d. ... november 2019

VA 19-..

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Inleiding	5
Beleidskader: geloven in delen, delen van geloof	6
Kerncijfers	7
Doelen 2020	8
Algemene doelen	8
De Bijbel centraal	8
Kerken in de minderheid	9
Kinderen en jongeren	10
Vluchtelingen en ontheemden	11
Armoedebestrijding	12
Begroting steunverlening Kerk in Actie	13
Samen Kerk in Actie in Nederland	14
Samen Kerk in Actie Wereldwijd	15
Inzet van mensen	18
Begroting 2020 Kerk in Actie	20
Resultaatverdeling	21
Toelichting op de begroting	22
Toelichting op de baten	25
Toelichting op de lasten	27

Voorwoord

Geloven in delen

Voor u ligt het jaarplan en de begroting van Kerk in Actie voor 2020. Het jaarplan geeft inzicht in het werk van Kerk in Actie en de plannen voor 2020.

Kerk in Actie werkt in Nederland en wereldwijd. Steeds meer ervaren we hoezeer we met elkaar verbonden zijn. Miljoenen mensen zijn op de vlucht en hebben hulp nodig. Hun situatie raakt ook de gemeenschappen in de landen waar zij een veilige plek zoeken. De oorzaken van vluchtelingenstromen zijn ook wereldwijd: toenemende spanningen tussen groepen van verschillende achtergrond of religie, klimaatveranderingen, ongelijkheid tussen arm en rijk. Als wereldwijd netwerk is Kerk in Actie aanwezig waar de problemen spelen: in het Midden-Oosten, in Jordanië en Libanon, in Griekenland en in Nederland. Dat is de kracht van samen de kerk in actie zijn.

De missie van Kerk in Actie wordt kernachtig samengevat in *Geloven in delen*. We zijn als kerk het lichaam van Christus, geen instituut maar een wereldwijde gemeenschap van mensen, broeders en zusters. We worden niet verbonden door een organisatie maar door een relatie. Met elkaar en met God.

Het werk van Kerk in Actie is mogelijk door steun vanuit gemeenten, particuliere donateurs en bijdragen vanuit stichtingen, fondsen en de overheid. Kerk in Actie kan een beroep doen op een trouwe achterban. Deze steun is hard nodig. Daarom hopen wij op uw solidariteit, gebed en financiële steun.

We doen ons werk in navolging van Jezus Christus die naar de wereld gezonden werd om te laten zien wie God is:

De Heer blijft altijd trouw. Hij helpt mensen die onderdrukt worden. Mensen die honger hebben, geeft hij te eten. Gevangenen bevrijdt hij. De Heer laat blinden weer zien. Mensen die gevallen zijn, helpt hij overeind. Hij beschermt vreemdelingen. Hij helpt weduwen, hij beschermt kinderen zonder vader. (...) De Heer is koning voor altijd, de God van Sion regeert voor eeuwig.

(Psalm 146: 6b-10, *Bijbel in Gewone Taal*)

drs. R.P. Nauta
Manager Kerk in Actie

ing. G.J. de Groot
Algemeen Directeur

Inleiding

Colofon

Naam en vestigingsplaats

Kerk in Actie
Postbus 456
3500 AL Utrecht
Telefoon (030) 880 14 56
Fax (030) 880 14 57
E-mail info@kerkinactie.nl
Internet www.kerkinactie.nl
Bezoekadres: Joseph Haydnlaan 2a, Utrecht

Missie Kerk in Actie

Kerk in Actie is het merk waaronder de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk het werk uitvoert ten behoeve van de ondersteuning van de missionaire en diaconale opdracht van de kerk. De missie en visie van Kerk in Actie worden samengevat in de kernboodschap *Geloven in Delen*. Wereldwijd komen kerken, organisaties en mensen in actie tegen armoede en onrecht. Kerk in Actie ondersteunt plaatselijke gemeenten die in actie zijn of in actie willen komen. Samen vormen we een kerk in actie. We geloven dat ieder mens is geschapen naar Gods beeld en dat daarom ieder mens telt. Daarom voelen we ons geroepen om met onze wereldwijde gemeenschap te delen wat ons gegeven is: tijd en talent, aandacht en zorg, geloof, geld en goed.

Kerk in Actie binnen de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland

De generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland laat zich, overeenkomstig ordinantie 11 artikel 18 lid 1 en 2 van de kerkorde, voor de verzorging van de generale financiën van de kerk bijstaan door het bestuur van de dienstenorganisatie, dat de aan zijn zorg toevertrouwde vermogensrechtelijke aangelegenheden van de Protestantse Kerk in Nederland beheert. Een deel van de activiteiten van de dienstenorganisatie wordt uitgevoerd onder de naam Kerk in Actie van de Protestantse Kerk in Nederland.

Kerk in Actie werkt in Nederland samen met de Federatie van Diaconieën in activiteiten en projecten op het terrein van diaconaat. De Federatie van Diaconieën behartigt de belangen van de protestantse diaconieën. De Federatie ziet toe op een juiste besteding van financiële middelen ten behoeve van het landelijke en internationale diaconale werk.

Kerk in Actie is lid van ACT (Action by Churches Together), de internationale koepel van kerken en christelijke organisaties verbonden met de Wereldraad van Kerken. Samen kun je meer bereiken, en dat geldt vooral op het terrein van noodhulp waar snelheid en slagkracht van belang is.

Beleidskader: geloven in delen, delen van geloof

Het werk van Kerk in Actie wordt uitgevoerd in programma's en activiteiten, en is onderdeel van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk. Het beleidskader voor het werk van Kerk in Actie sluit aan op het beleidsplan van de dienstenorganisatie en geeft richting aan het werk van Kerk in Actie voor de periode tot aan 2025. Een nieuw beleidskader *Geloven in delen, delen van geloof* is in november 2017 vastgesteld door de synode van de Protestantse Kerk in Nederland. Kerk in Actie kiest in het document voor een heldere positionering:

- Kerk in Actie is het orgaan van de Protestantse Kerk in Nederland voor zending en diaconaat, werkt vanuit plaatselijke gemeenten in Nederland en met kerken en christelijke organisaties in Nederland en wereldwijd.
- Kerk in Actie is deel van een wereldwijd netwerk en kan op basis daarvan werken aan verkondiging van het evangelie (zending), armoedebestrijding en hulp aan de meest kwetsbaren (diaconaat). In aansluiting op de beweging van de Protestantse Kerk ('terug naar de kern') kiest Kerk in Actie voor een focus op een aantal prioriteiten.
- Kerk in Actie kan niet alles doen, maar wil wat zij doet goed doen, met een helder en herkenbaar profiel op concrete doelen. Daarmee wordt ook de in het beleidskader beoogde verbinding tussen het internationale werk van Kerk in Actie en het werk in Nederland en tussen zending en diaconaat gerealiseerd.

Samen de Kerk in Actie: Kerk in Actie faciliteert en steunt het in actie komen van plaatselijke gemeenten om te bouwen aan een toekomst waarin ieder mens telt. Kerk in Actie doet dat samen met plaatselijke gemeenten in Nederland en samen met partners wereldwijd. Kerk in Actie stimuleert plaatselijke gemeenten en partners wereldwijd om op basis van eigen kracht en visie de samenwerking te zoeken met andere partijen om daarmee concrete doelstellingen te kunnen bereiken. Om mensen en middelen gericht in te kunnen zetten kiest Kerk in Actie voor vijf speerpunten die onderling met elkaar verbonden zijn.

Kerk in Actie werkt aan vijf prioritaire thema's:

1. De Bijbel centraal: evangelieverkondiging en het toegankelijk maken van de Bijbel.
2. Kerken in de minderheid: solidariteit met kerken in een minderheidspositie.
3. Kinderen en jongeren: kansen voor kinderen en jongeren in de knel.
4. Vluchtelingen en ontheemden: hulp aan vluchtelingen en ontheemden om het eigen leven weer te kunnen oppakken.
5. Armoedebestrijding: ondersteuning van plaatselijke diaconieën op het thema armoedebestrijding en als onderliggend thema bij de prioriteiten 2, 3 en 4.

Kerncijfers

De financiële stand van zaken van Kerk in Actie wordt weergegeven in de volgende tabel met kerncijfers. In de volgende hoofdstukken wordt per speerpunt en per land/regio een jaarplan 2020 gepresenteerd en de bijbehorende begroting toegelicht.

Kerncijfers Kerk in Actie	Norm	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
<i>Balanstotaal in € 1.000</i>		27.351	27.914	29.731
<i>Resultaat</i>		-563	-1.817	3.567
<i>Baten in € 1.000%</i>		26.592	26.465	29.419
<i>Lasten in € 1.000</i>		27.155	28.282	25.851
<i>Bestedingspercentage baten</i>		87,6%	93,3%	76,2%
<i>Bestedingspercentage lasten</i>		85,8%	87,3%	86,7%
<i>Kosten werving particulieren & kerken in %</i>				
<i>Kosten beheer & administratie in %</i>	max. 12,5%	12,5%	12,5%	11,3%
		3,0%	2,6%	2,9%
<i>Personele lasten in € 1.000</i>		2.814	2.864	2.871
<i>Ziekteverzuim in % (begroot is Falke norm)</i>		4,0%	4,0%	3,3%
<i>Basisformatie in fte</i>		30,5	27,3	26,9
<i>Bijzondere formatie in fte</i>		5,0	5,0	1,8

* incl. financiële baten en lasten

Met dankbaarheid kunnen we constateren dat de inkomsten van particulieren van Kerk in Actie, zelfs als de de incidentele baten uit noodhulp niet worden meegerekend, in de afgelopen jaren op peil zijn gebleven en in absolute cijfers zijn gegroeid. Dat heeft ertoe geleid dat in 2019 extra bestedingen gedaan kunnen worden. Het werk van Kerk in Actie heeft een breed draagvlak in de plaatselijke gemeenten van de Protestantse Kerk. Het motto 'geloven in delen' blijkt goed aan te slaan en brengt het werk van Kerk in Actie daar waar het hoort, in het hart van de kerk. Daarnaast leidt de inzet op nieuwe vormen van contact met plaatselijke gemeenten (zoals 'zingen in de kerk', 'Zeeland voor Pakistan') tot een verbreding van de steun voor Kerk in Actie. In de afgelopen periode zijn de organisatiekosten voor Kerk in Actie verminderd door een aantal efficiencymaatregelen en ook dat draagt bij aan een positief resultaat. Kerk in Actie heeft zich ten doel gesteld om tot en met 2025 de omvang van steunverlening wereldwijd op een niveau te houden dat vergelijkbaar is met de periode 2017-2019. De ontwikkeling van de inkomsten en reserves worden maandelijks gerapporteerd, zodat indien nodig bijgestuurd kan worden. Het nieuwe beleidskader geeft een duidelijke richting voor sturing en aanpassing.

Doelen 2020

Algemene doelen

Tot en met 2018 werd het jaarplan Kerk in Actie opgebouwd rond de systematiek van de vier geldstromen van Kerk in Actie: binnenlands diaconaat, zending, werelddiaconaat (inclusief Kinderen in de Knel) en noodhulp/rampenpreventie. Kerk in Actie formuleert haar werk steeds nadrukkelijker vanuit de vijf overkoepelende prioriteiten zoals die in het beleidskader zijn geformuleerd. Die prioriteiten zijn terug te vinden in de opgestelde landenplannen. Ook voor het werk samen met diaconieën in Nederland is een dergelijk plan opgesteld. Op basis van de landenplannen wordt het bedrag voor steunverlening uit de vier beschikbare geldstromen ingezet. Voor 2020 is voor steunverlening een bedrag beschikbaar van € 17.955 k.

Scherpte in de inhoudelijke focus krijgen gaat niet vanzelf en heeft tijd nodig. 2019 is een overgangsjaar waarin de bouwstenen voor een betere aansluiting van beleid, uitvoering en administratie zijn neergezet. In 2020 wil Kerk in Actie deze lijn voortzetten en de volgende doelen bereiken:

- Alle nieuwe projecten en activiteiten hebben een expliciete link met de gekozen speerpunten en dragen bij aan versterking van het profiel van Kerk in Actie op deze thema's.
- Eind van dat jaar zijn aan de vijf inhoudelijke speerpunten indicatoren gekoppeld waarmee de impact van projecten en activiteiten gericht gemeten kan worden. Daarmee wordt de aansturing gemakkelijker en de resultaten van het werk beter inzichtelijk. Om dit mogelijk te maken worden in 2020 voor elk van de vijf speerpunten drie typen projecten gedefinieerd waarop per type project dezelfde resultaten gemeten kunnen worden.

Naast bovenstaande algemene doelen zijn voor elk van de vijf speerpunten specifieke doelen geformuleerd die hieronder worden beschreven.

De Bijbel centraal

Wat doet Kerk in Actie in 2020 met de Bijbel?

Aandacht voor het gebruik van de Bijbel heeft een nieuwe urgentie gekregen, zowel in Nederland als wereldwijd. De Protestantse Kerk heeft een heldere keuze gemaakt voor een missionair profiel en daarbij bevordering van het bijbelgebruik als een beleidsvoornemen geformuleerd. Kerk in Actie wil hieraan bijdragen door een programmatische inzet waarbij ervaring uit de wereldkerk wordt verbonden met missionaire en diaconale activiteiten in Nederland. Kerk in Actie stelt de Bijbel centraal en werkt dit uit in drie doelstellingen voor 2020:

- **Toegankelijk maken van de Bijbel in landen waar het christendom snel groeit of kwetsbaar is.**

Toegang tot en kennis van de Bijbel is van essentieel belang om je het christelijk geloof eigen te maken. Kerk in Actie zal in 2020 de samenwerking met het Nederlands Bijbelgenootschap voortzetten, gericht op bijbel- en materiaalverspreiding in landen als China, Egypte en de Golfstaten. Ook in andere landen wordt samenwerking met het (lokale) bijbelgenootschap gezocht (bijvoorbeeld Bangladesh). Activiteiten om kinderen en jongeren in contact te brengen met de Bijbel krijgen extra aandacht. De steunverlening op deze doelstelling is in 2019 verhoogd met 20% en zal in 2020 minimaal op dit niveau blijven. Daarnaast worden bij steunverlening expliciet die activiteiten benoemd waarin de Bijbel opengaat als inspiratiebron voor diaconaal handelen.

- **De Bijbel dicht bij het hart brengen.**

Kerk in Actie ondersteunt organisaties in het buitenland die met groepen de Bijbel lezen vanuit de eigen ervaringswereld. Vooral in Latijns-Amerika en Zuid-Afrika heeft Kerk in Actie sterke partners op dit gebied. Kerk in Actie zal in 2020 het opzetten van vergelijkbare vernieuwende initiatieven in andere landen ondersteunen. In 2020 hoopt Kerk in Actie een docent theologie naar de Fundación

Universitaria Bautista in Colombia uit te zenden die zich, als deel van zijn/haar werkzaamheden, zal richten op het verstaan van de Bijbel in een context van (post)conflict en verzoening. Het in 2019 door de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk uitgevoerde onderzoek over bijbellezen in Nederland liet zien dat er in veel gemeenten een verlangen is om meer met de Bijbel bezig te zijn. Op grond van het onderzoek is binnen de dienstenorganisatie een aantal projecten gestart. Kerk in Actie is verantwoordelijk voor het verspreiden en verzelfstandigen van de methode contextueel bijbellezen (samen de bijbel lezen vanuit de eigen ervaringswereld). In 2020 zal een netwerk van vrijwillige facilitatoren (predikanten, kerkelijk werkers, pioniers, jongerenwerkers) in elke classis aanwezig zijn die plaatselijke gemeenten kunnen begeleiden. Doel is het stimuleren van een levende omgang met de Bijbel. Inspiratie kan worden gevonden en gedeeld op de website www.kerkinactie.nl/bijbellezen.

In het contact met migrantenkerken is het samen lezen van de Bijbel een speerpunt en zal dit onderdeel worden van een geregionaliseerd netwerk van betrokkenen bij ontmoeting met migrantenkerken.

- **De Bijbel zichtbaar maken als inspiratiebron voor het eigen werk van Kerk in Actie.**

In 2020 zullen twee trainingen contextueel bijbellezen voor medewerkers van de dienstenorganisatie georganiseerd worden. In workshops en activiteiten voor plaatselijke gemeenten wordt bij elk van de vijf speerpunten een passend bijbelmoment ingebouwd. De Bijbel is inspiratiebron in het beschrijven van thema's en activiteiten en in de uitwerking van de beleidsthema's. Tijdens interne bijeenkomsten is er een bijbelmoment of gezamenlijke bijbelstudie en worden inspirerende verhalen vanuit de wereldkerk gedeeld.

Kerken in de minderheid

Wat doet Kerk in Actie in 2020 met en voor Kerken in de minderheid?

In steeds meer landen staat de verhouding tussen verschillende godsdiensten op scherp en de positie van minderheidskerken onder druk. Kerk in Actie geeft prioriteit aan het werk van kerken in een minderheidspositie. De urgentie is groot (in het Midden-Oosten vormden christenen een eeuw geleden ongeveer 20% van de bevolking, nu is dat nog slechts 4%). Kerk in Actie wordt gevraagd om solidariteit en om hen te ondersteunen bij hun verlangens om kerk te kunnen blijven op de plek waar zij dat soms al eeuwenlang doen. Kerk in Actie wil de kerk versterken daar waar zij kwetsbaar is, en werkt dit uit in drie doelstellingen.

- **Kerken in de verdrukking versterken.**

In landen waar het christendom bedreigd wordt, in het bijzonder in landen met een moslimmeerderheid, ondersteunt Kerk in Actie kerkleiders en lokale geloofsgemeenschappen om kerk te zijn in die moeilijke context. Kerk in Actie investeert in de opleiding van kader voor deze kerken vooral daar waar men inzet op nieuwe vormen aangepast aan de context (bijvoorbeeld internet onderwijs voor verspreide kleine gemeenschappen). Waar nodig en mogelijk helpt Kerk in Actie het geluid van kerken in de verdrukking te laten horen bij politici en beleidsmakers, en komt op voor mensen die vanwege hun geloof zijn gevlucht naar ons land. Het budget voor steunverlening ten behoeve van 'kerken in de minderheid' zal in 2020 met 15% toenemen. Voor veel kerken in minderheidsposities is diaconaal werk een goede (en soms enig mogelijke) manier om zichtbaarheid en acceptatie in de bredere samenleving te bewerkstelligen. Kerk in Actie steunt kerken in het Midden-Oosten en in sommige landen van Afrika bij noodhulp aan slachtoffers van conflict en geweld. Kerk in Actie maakt daar in 2020 opnieuw extra middelen voor vrij. Voor de kerken in Syrië zijn in 2018 de eerste stappen gezet om een fonds op te zetten voor herstel van kerkelijke infrastructuur (zowel van kerkgebouwen als van sociaal-diaconale gebouwen zoals scholen, crèches, klinieken). In 2019 zijn enkele pilotprojecten van start gegaan waarbij wordt samengewerkt met verschillende kerken en de Raad van Kerken van het Midden Oosten (MECC). In 2020 zal dit werk worden uitgebouwd en indien mogelijk omgevormd tot een fonds 'steun herstel kerkelijke infrastructuur'. De structuur van een fonds biedt de mogelijkheid tot participatie door zowel kerken in het Midden-Oosten als zusterkerken/organisaties daarbuiten. Kerk in Actie werkt op deze doelstelling samen met de Gereformeerde Zendingsbond (GZB).

- **Kerken ondersteunen bij het bouwen van bruggen.**

Voor kerken in een minderheidspositie is het bouwen van bruggen naar andere geloofsgemeenschappen van fundamenteel belang. Kerk in Actie zet daarbij vooral in op het samenwerken van verschillende geloofsgemeenschappen in projecten voor sociale verandering. In Pakistan, Egypte en Kenia zijn in 2019 drie pilots gestart waarbij moslims en christenen samenwerken om jongeren aan een baan en inkomen te helpen. De resultaten van deze proefprojecten worden in 2020 bekend en toegepast voor vervolgpiloten en mogelijke nieuwe projecten in andere landen.

Binnen deze doelstelling stimuleren we plaatselijke gemeenten in Nederland om contact te zoeken met nieuwe gelovigen in migrantenkerken en om andersgelovigen te ontmoeten. In 2020 zal het werkveld 'ontmoeting met moslims' opnieuw ingericht zijn doordat er in elke classis een netwerk of contactpersoon beschikbaar is voor plaatselijke gemeenten die contact zoeken met moskeeën. Daarnaast zal op classicaal niveau worden geïnventariseerd welke plaatselijke gemeenten van de Protestantse Kerk contact hebben met migrantenkerken. Vandaaruit zal een dekkende netwerk worden opgezet zodat de ontmoeting en samenwerking met migrantenkerken op plaatselijk en classicaal niveau gestimuleerd en ondersteund kan worden.

- **Ervaringen delen.**

Van de ervaringen in de wereldkerk kunnen predikanten en diakenen leren voor hun eigen situatie. De Protestantse Kerk is op veel plaatsen in Nederland een minderheid en staat voor de uitdaging om met minder middelen en mensen een geloofwaardig getuigenis te geven in de eigen context.

'Zeeland voor Pakistan' is een samenwerking van de kerken in Zeeland die zich inzetten voor steun aan de kleine christelijke minderheid in Pakistan. In 2020 zal dit een vervolg krijgen in 'Zeeland voor Indonesië'. Onderlinge bemoediging en inspiratie is nadrukkelijk een onderdeel van dit initiatief. Waar mogelijk zal Kerk in Actie reizen en bezoeken over en weer stimuleren.

Ook in Nederland is het diaconale werk van de kerk steeds belangrijker voor een zichtbaar profiel in de samenleving. Diaconaat kan nog veel meer kleur en herkenbaarheid krijgen als uiting van de kerk als vindplaats van geloof, hoop en liefde. Kerk in Actie draagt daar in 2020 aan bij door actief de publiciteit te zoeken en het diaconale werk van plaatselijke gemeenten in de schijnwerper te zetten met initiatieven als 'smaakmakers'. Daarnaast ondersteunt Kerk in Actie nieuwe diaconale presentie plekken in regio's waar de kerk kwetsbaar is, en waar ook veel diaconale nood is.

Kinderen en jongeren

Wat doet Kerk in Actie met en voor kinderen en jongeren?

- **Helpen van kinderen en jongeren in de knel.**

De situatie van kinderen en jongeren is een speerpunt bij de diaconale inzet van kerken zowel in Nederland als wereldwijd. Kerken kunnen daarin hun eigen rol spelen, bijvoorbeeld door activiteiten te ontwikkelen die zich richten op een stabiele gezinssituatie waarin kinderen veilig kunnen opgroeien en kansen krijgen. Kerk in Actie wil kerken stimuleren zich actief in te zetten voor kinderen en jongeren in de knel. De nadruk ligt op kinderen perspectief bieden op een goede toekomst. Kerk in Actie draagt hieraan bij door in 2020 op verzoek van de Presbyteriaanse Kerk in Ghana een docent uit te zenden die zal gaan werken in een programma om jongeren betere kansen te bieden op de arbeidsmarkt. Kerk in Actie zet zich in voor structurele verbeteringen door het terugdringen van kinderarbeid en uitbuiting, en het bevorderen van deelname aan onderwijs. Ze wil eraan bijdragen dat meer kerken zich expliciet aan deze doelstelling verbinden. In 2020 zal in Afrika, Latijns-Amerika en Azië een leerbijeenkomst met partners worden georganiseerd rond het thema 'impact'. Dit is belangrijk voor partners die daarmee de resultaten van hun werk beter zichtbaar kunnen maken.

In Nederland is de positie van kinderen een speerpunt binnen de bredere armoedeagenda van diaconieën. In Nederland leeft 10% van de kinderen onder de armoedegrens. Kerk in Actie biedt handelingsperspectieven aan plaatselijke gemeenten en stelt zich in 2020 ten doel dat 150 plaatselijke diaconieën aan de slag gaan met kinderen in een situatie van langdurige armoede.

Ook zal in 2020 de succesvolle actie 'vakantietas' worden herhaald en wil Kerk in Actie groeien naar 250 gemeenten die met deze concrete actie aan de slag gaan. Gezien het enthousiasme voor deze actie in 2019 is duidelijk dat plaatselijke gemeenten graag in beweging komen voor kinderen die in armoede opgroeien.

- **Stimuleren van participatie door kinderen en jongeren**

Kerk in Actie zal, in het kader van diaconaat van de toekomst, in 2020 een impuls geven aan diaconaat door jongeren. Het in 2019 gelanceerde programma Jong in Actie zal in 2020 verder uitgerold worden (in samenwerking met JOP). Het is een aanpak waarmee lokale kerken aan de slag kunnen om op een laagdrempelige manier jongeren bij diaconaat te betrekken.

- **Opkomen voor de rechten van kinderen.**

In samenwerking met partners in Nederland en wereldwijd signaleert Kerk in Actie misstanden. In Nederland zal Kerk in Actie zich met plaatselijke diaconieën in 2020 inspannen voor verbetering van de positie van Kinderen in het AZC en voor de kinderen van gevangenen. In verschillende landen is Kerk in Actie via het werk van partners betrokken bij lobby voor de rechten van kinderen. We stimuleren kerken om zich samen met anderen te verzetten tegen uitbuiting en misstanden en om betrokken te zijn bij het creëren van kansen voor kinderen en jongeren. Een goed handvat biedt de code voor Child Protection, ontwikkeld door de Wereldraad van Kerken en onderschreven door Kerk in Actie en haar partners.

Vluchtelingen en ontheemden

Wat doet Kerk in Actie met en voor vluchtelingen en ontheemden?

Wereldwijd zijn er meer dan 65 miljoen mensen op drift, gevlucht voor hongersnood en geweld. Kerken die vluchtelingen helpen, doen dat met een bijbels perspectief: oog voor de waardigheid van ieder mens als schepsel van God. Opkomen voor vluchtelingen is een opdracht waarmee Kerk in Actie zichtbaar maakt wat kerken wereldwijd kunnen betekenen: gastvrije en uitnodigende gemeenschap zijn én concrete hulpverlening.

Kerk in Actie ziet de hulp aan vluchtelingen en ontheemden als een topprioriteit waar we integraal in Nederland en in het buitenland aan werken. We voeren onze opdracht uit samen met kerken in de landen van herkomst en in de landen van opvang, en staan vluchtelingen bij die in Europa en Nederland terechtkomen.

- **Helpen in crisissituaties.**

Kerk in Actie voorziet in directe noodhulp via kerkelijke kanalen. Zoals hierboven vermeld krijgen in deze hulp kinderen en jongeren bijzondere aandacht bijvoorbeeld door veilige speelplekken en scholing aan te bieden, door trauma-counseling en psychologische ondersteuning (minimaal 25% van de middelen voor noodhulp wordt hiervoor ingezet).

Kerk in Actie wil de capaciteit van het kerkelijk netwerk vergroten om voorbereid te zijn op rampen en om snelle hulp (*rapid response*) te bieden. Het is ons doel om in 2020 in zes landen kerken te trainen om goede *first responders* te zijn en zich aan te sluiten bij lokale netwerken en rampenplannen. Dit zal onder meer gebeuren door de inzet van uitgezonden medewerkers in Oeganda, Nepal en Ethiopië. Daarnaast wordt het AC- secretariaat in Genève ondersteund bij de coördinatie van deze trainingen.

In een aantal landen werken kerken op het platteland actief aan weerbaarheid tegen klimaatverandering zodat er een toekomst blijft en mensen niet hoeven te vluchten. Kerk in Actie steunt hen daarbij. In Nederland biedt Kerk in Actie plaatselijke gemeenten een handelingsperspectief om met kleine stapjes bij te dragen aan minder CO₂-uitstoot door een 'groene kerk' te worden. Kerken in Indonesië gaan met het handelingsperspectief van 'groene kerk' aan de gang en ook andere kerken hebben belangstelling getoond. Kerk in Actie is lid van het wereldwijde kerkelijke netwerk Action by Churches Together (ACT) en kan op die manier effectieve noodhulp bij grote rampen verlenen via de AC- leden in het land waar

de ramp plaatsvindt.

- **Perspectief op een nieuw bestaan bieden.**

In 2019 heeft Kerk in Actie een pilot uitgevoerd in Jordanië met als doel dat vluchtelingen een eigen onderneming (opnieuw) kunnen opstarten en daarmee een eigen inkomen verwerven. In 2020 wil Kerk in Actie deze ervaring ook in andere noodhulpsituaties inzetten. Kerk in Actie zoekt daarvoor samenwerking met partijen die expertise op het gebied van economische ontwikkeling hebben.

Kerken worden in toenemende mate geconfronteerd met de gevolgen van wereldwijde vluchtelingen en migratiestromen en zijn op zoek naar hun rol bij het bieden van perspectief. Samen met de GZB zal in 2020 een verkenning gedaan worden in Zuidelijk Afrika.

Ook in Nederland werkt Kerk in Actie via lokale gemeenten aan initiatieven die perspectief bieden aan nieuwkomers. Kerken kunnen veel doen aan het betrekken van vluchtelingen bij de lokale gemeenschap. In 2020 zal voor de vierde keer de langste tafel van Nederland gedekt worden: een tafel van hoop waar kerken hun deuren openen voor een gezamenlijke maaltijd met vluchtelingen en migranten.

- **Misstanden signaleren.**

Kerken komen in actie als ze onrecht signaleren. Plaatselijke gemeenten willen hulp bieden in crisissituaties maar ook misstanden aankaarten. Kerk in Actie is daarin een bondgenoot, bundelt ervaringen en zoekt wegen om onrecht aan te kaarten en te veranderen. Vanuit signalen van lokale kerken (in Nederland en in landen van herkomst of opvang) zetten we via onze netwerken structurele problemen op de beleidsagenda. Kerk in Actie zet zich specifiek in voor de positie van ongedocumenteerden (bed, bad, brood) en verzet zich samen met andere organisaties tegen het uitzetten naar Afghanistan. Daarnaast heeft Kerk in Actie bijzondere aandacht voor de positie van mensen die om hun geloof gevlucht zijn of niet kunnen terugkeren naar het land van oorsprong.

Armoedebestrijding

Wat doet Kerk in Actie met het thema armoedebestrijding?

- Ondersteuning van plaatselijke diaconieën op het thema armoede (zie hieronder toelichting bij de begroting Kerk in Actie binnenland). In 2020 zal Kerk in Actie een pilot uitvoeren om mensen in armoede zelf te betrekken bij het aangeven van mogelijkheden om hun situatie te verbeteren. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een methode ontwikkeld door de Church of Scotland.
- Ondersteuning van kwetsbare groepen met directe hulp en met het bieden van perspectief (zie hierboven: kansen voor kinderen en jongeren, hulp aan en perspectief voor vluchtelingen en ontheemden).

Begroting steunverlening Kerk in Actie

Kerk in Actie werkt met vier budgetlijnen (binnenlands diaconaat, zending, werelddiaconaat en noodhulp). De verkorte begroting 2020 per budgetlijn is als volgt:

Programma's Kerk in Actie: (x € 1.000)	Binnenl. diaconaat	Zending	Wereld- diaconaat	Noodhulp	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Baten van particulieren	1.714	6.344	11.222	3.500	22.780	22.095	23.827
Baten van gemeenten	420	0	0	0	420	431	431
Baten van andere organisaties	150	1.765	1.225	150	3.290	3.750	4.822
Baten van overheden	0	0	0	0	0	0	62
Financiële baten en lasten	0	1	1	0	2	10	2
Overige baten	25	25	50	0	100	179	275
Beschikbaar voor doelstelling	2.309	8.135	12.498	3.650	26.592	26.465	29.417
Subsidies en bijdragen	900	5.700	8.800	2.555	17.955	19.900	17.270
Overige doelbestedingen	1.098	1.633	1.800	813	5.344	4.780	5.143
Totaal programma's	1.998	7.333	10.600	3.368	23.299	24.680	22.414
Kosten beheer en administratie	201	244	297	57	800	746	750
Wervingskosten	233	812	1.556	456	3.057	2.856	2.687
Besteed aan doelstelling	2.432	8.389	12.453	3.881	27.155	28.282	25.851
Resultaat	-123	-253	45	-231	-563	-1.817	3.565

De beschikbare middelen worden per land toegewezen op basis van het landenplan (samen de Kerk in Actie in Nederland, samen de Kerk in Actie in Ghana, enz.) waarin wordt aangegeven aan welke prioritaire doelen uit het beleidskader Kerk in Actie samen met partners wil werken.

Hieronder volgt een korte toelichting op de verdeling van de middelen over de vier geldstromen en de regio's waar Kerk in Actie actief is.

Subsidies en bijdragen (x € 1.000)	Binnenl. diaconaat	Zending	Wereld- diaconaat	Noodhulp/ vluchteling	Begroting 2020	Perc. 2020	Perc. 2019
Latijns-Amerika		550	1.700	50	2.300	13%	11%
Afrika		1.870	2.200	800	4.870	27%	25%
Azië		1.900	2.400	800	5.100	28%	23%
Midden-Oosten		1.000	1.000	850	2.850	16%	16%
Oost-Europa		100	200		300	2%	2%
Nederland	900				900	5%	5%
Overige		280	1.300	55	1.635	9%	18%
	900	5.700	8.800	2.555	17.955	100%	100%

De landenplannen vormen ook het kader voor de samenwerking met andere organisaties. Kerk in Actie en GZB willen meer gezamenlijk optrekken. In 2020 zal zich dat vooral vertalen in samenwerking in het Midden-Oosten (kerken in de minderheid) en in zuidelijk Afrika (kerken en hun inzet voor vluchtelingen/migranten). Kerk in Actie heeft een nauwe samenwerking met ICCO. De randvoorwaarden voor de samenwerking zijn in 2019 opnieuw gedefinieerd om beter aan te sluiten bij de eigen ontwikkeling van zowel ICCO als Kerk in Actie. Voorop staat dat Kerk in Actie dicht bij de kerk wil staan, zowel bij de eigen gemeenten van de Protestantse Kerk als in relaties met partnerkerken elders in de wereld. In sommige landen sluit het beleid van de lokale ICCO-vertegenwoordiging daar nauw op aan en zal de samenwerking op diaconaal gebied blijven. Voor een aantal andere landen zal Kerk in Actie meer eigen regie en uitvoering op zich nemen om daarmee de doelstellingen uit het beleidskader te kunnen behalen. Kerk in Actie heeft een eigen profiel en missie en zoekt vandaaruit samenwerking met andere organisaties die dat profiel kunnen versterken en/of complementair zijn. In 2020 zal Kerk in Actie de bestaande samenwerkingsverbanden opnieuw bekijken in het licht van de doelstellingen van het beleidskader.

Samen Kerk in Actie in Nederland

Toelichting begroting Kerk in Actie binnenlands diaconaat

Het werk van Kerk in Actie in Nederland is gericht op het ondersteunen van plaatselijke diaconieën in hun opdracht in de eigen omgeving op de vijf thema's.

Dienstverlening aan plaatselijke diaconieën kan alleen kwaliteit hebben als het aansluit bij vragen uit de gemeenten en er samen betere antwoorden en handelingsperspectieven gevonden worden. In 2020 vindt daarom het onderzoek toekomstgericht diaconaat plaats onder diaconieën en ZWO-commissies. De 125e Landelijke Diaconale Dag zal extra feestelijk zijn.

In 2020 zal de waardering van de dienstverlening op een uniforme wijze gemeten worden en streeft Kerk in Actie naar een waardering van een 8 of hoger.

De steunverlening binnenland sluit aan bij de beleidsprioriteiten van Kerk in Actie. In 2020 is er binnen deze begroting ruimte voor ondersteuning van nieuwe lokale diaconale initiatieven. Er is in de begroting van Kerk in Actie € 900 k gereserveerd voor steunverlening binnenland.

- **Armoedebestrijding**

In het werk van Kerk in Actie is armoedebestrijding altijd een brede agenda geweest die samen met plaatselijke gemeenten/diaconieën in Nederland wordt ingevuld. Op lokaal niveau sluit armoedebestrijding aan bij lokale problematiek en is flexibiliteit voor nieuwe noden nodig. De resultaten van het armoedeonderzoek 2019 geven inzicht in de uitdagingen van lokale diaconieën. Kerk in Actie sluit daar in de dienstverlening op aan. In 2020 zal een pilot worden uitgevoerd met lokale kerken om mensen in armoede zelf te betrekken bij armoedebestrijding.

Daarnaast Kerk in Actie ziet het ook als haar taak om in Nederland de situatie van hardnekkige armoede en uitsluiting aan te kaarten bij de politiek en beleidsmakers. Daarvoor is er een jaarlijks overleg met de staatssecretaris van sociale zaken vanuit het netwerk kerken en armoede Kerk in Actie ontwikkelt ook handelingsperspectieven voor lokale kerken om de burgerlijke gemeenten aan te spreken.

In het kader van armoedebestrijding steunt Kerk in Actie in 2020 initiatieven zoals Schuldhulpmaatje en minimaal vijf nieuwe initiatieven van diaconieën in regio's met aantoonbare armoedeproblematiek.

- **Bijbel**

Bijbel als speerpunt van Kerk in Actie vertaalt zich in het binnenlands diaconaat in het aanbieden van werkvormen voor bijbelse inspiratie voor het diaconale werk en in het stimuleren en verzelfstandigen van de methode contextueel bijbellezen. Daarnaast wordt in het kader van contacten met migrantenkerken het samen de Bijbel lezen als vorm van ontmoeting en gesprek aangeboden (zoals hierboven beschreven). Aandacht voor bijbellezen is een speerpunt in de dienstenorganisatie en voor verschillende doelgroepen worden specifiek materiaal en activiteiten ontwikkeld.

- **Kerk in de minderheid**

De activiteiten gericht op de toekomst van diaconaat geven in Nederland invulling aan de beleidsprioriteit kerken in de minderheid. In een krimpende kerk is het diaconale werk steeds belangrijker voor een zichtbaar profiel van de kerken in de samenleving. Diaconaat kan nog veel meer kleur en herkenbaarheid krijgen als uiting van de kerk als vindplaats van geloof, hoop en liefde. Ook de hierboven genoemde diaconale presentieplekken hebben als doel om nieuwe wegen te vinden voor diaconale presentie daar waar de kerk met beperkte middelen en menskracht moet woekeren. Het voor 2020 geplande onderzoek toekomstgericht diaconaat sluit hierop aan. Om plaatselijke gemeenten te stimuleren de ontmoeting te zoeken met moslims en met migrantenkerken in de eigen omgeving zullen deze werkvelden opnieuw ingericht worden. Doel is

voor beide thema's een landelijk dekkend netwerk van deskundige vrijwilligers op te zetten om plaatselijke gemeenten te ondersteunen.

- **Kansen voor kinderen en jongeren**

Binnen de bredere armoedeagenda is de positie van kinderen een speerpunt. Ondanks de economische voorspoed zijn er gezinnen die structureel onder de armoedegrens leven. Het gaat in Nederland om 10% van de kinderen. De diaconale presentieplekken leveren ook praktijkervaring voor nieuwe vormen van diaconaat op voor deze doelgroep, en verrijken daarmee het bestaande project kerk, kinderen en armoede. Kerk in Actie heeft ook specifieke aandacht voor kinderen van gevangenen en stimuleert (in samenwerking met partners) plaatselijke gemeenten in betrokkenheid bij deze kinderen en families.

- **Hulp aan vluchtelingen en ontheemden**

Voor Kerk in Actie is hulp aan vluchtelingen en ontheemden een topprioriteit waar we integraal (binnen- en buitenland) op werken. We voeren onze opdracht uit samen met kerken in de landen van herkomst en in de landen van opvang, en staan vluchtelingen bij die in Europa en Nederland terechtkomen. Kerk in Actie bouwt het netwerk van kerken die zich inzetten voor vluchtelingen in 2020 verder uit en zet zich samen met plaatselijke gemeenten met extra aandacht in voor vluchtelingenkinderen. Specifieke aandacht is er voor inburgering in Nederland (ook op het gebied van geloof) en voor de positie van mensen die om hun geloof gevlucht zijn of niet kunnen terugkeren naar het land van oorsprong (commissie Plaisier).

Samen Kerk in Actie Wereldwijd

Toelichting begroting van Zending, Werelddiaconaat en Noodhulp

Kerk in Actie zal in 2020 in meer dan 30 landen actief zijn. Op basis van een landenplan wordt met kerkelijke en christelijke partners samengewerkt om de doelen op steunverlening te behalen. In het landenplan wordt beschreven met welke partners Kerk in Actie werkt aan de doelstellingen vanuit het beleidskader. De landenplannen worden elk jaar geactualiseerd. De begroting voor 2020 is onderdeel van het landenplan dat in 2020 richtinggevend is. Een aantal landen wordt in 2020/2021 uitgefaseerd omdat het pakket te klein is geworden en/of te weinig aansluiting heeft bij een kerkelijk netwerk. Dit past ook in het beleid van Kerk in Actie om in de landen waar gewerkt wordt een breed pakket te kunnen aanbieden. Het totaalbedrag in de begroting voor steunverlening buitenland is lager dan in 2019 omdat in dat jaar een extra beroep is gedaan op de reserves noodhulp vanwege een aantal grootschalige noodsituaties. Gedurende 2020 zal met name ten aanzien van noodhulp worden bijgestuurd als de actuele situatie daarom vraagt.

- **Latijns-Amerika**

In **Latijns-Amerika** werkt Kerk in Actie in Bolivia, Colombia, Nicaragua en Cuba. In deze regio concentreert Kerk in Actie zich op twee prioriteiten: Bijbel, en kansen voor kinderen en jongeren.

Kerk in Actie zet in op het toegankelijk maken van de Bijbel door laagdrempelige methoden van bijbelstudie en door bijbelonderwijs aan het toekomstige kader van de protestantse kerken. Kerk in Actie hoopt in 2020 een docent te kunnen uitzenden naar Colombia in het kader van contextueel bijbellezen. De eerder voorziene uitzending voor bijbelonderwijs in Nicaragua wordt aangehouden in verband met de onrustige politieke situatie. In Cuba blijft Kerk in Actie in 2020 solidair met de kleine protestantse kerken die binnen de smalle marges van de overheidscontrole relevant willen zijn voor de eigen samenleving.

Kansen voor kinderen en jongeren is het speerpunt in het diaconale werk in Latijns-Amerika. Samen met ICCO wordt gewerkt aan een toekomst voor jongeren via onder meer het model van 'kookscholen': kwetsbare jongeren worden opgeleid tot eigentijdse koks die duurzaamheid hoog in het vaandel hebben. In het diaconale werk wordt aandacht voor de Bijbel als inspiratiebron voor

het zelfverstaan en zelfvertrouwen van kwetsbare groepen gestimuleerd. Er zijn goede voorbeelden die andere organisaties kunnen helpen om de verbinding tussen Bijbel en sociale context te maken.

De druk op Colombia blijft hoog als gevolg van de crisis in Venezuela en de vele duizenden mensen die hun toevlucht zoeken in Colombia. Kerk in Actie zal ook in 2020 partnerorganisaties ondersteunen die zich specifiek richten op kwetsbare groepen, zoals alleenreizende meisjes. Inzet is om naast opvang ook perspectief te geven op opleiding en werk.

De projecten in Brazilië zullen worden uitgefaseerd in 2020/2021.

In de begroting 2020 van Kerk in Actie is € 550 k voor zending, € 1.700 k voor werelddiaconaat en een beperkt bedrag (€ 50 k) voor te voorziene noodhulp (Colombia) gereserveerd.

- **Afrika**

In **Afrika** werkt Kerk in Actie in drie regio's (zuidelijk Afrika: Zambia en Zuid-Afrika, westelijk Afrika: Ghana, Nigeria, Kameroen, Burkina Faso, centraal en oostelijk Afrika: Zuid-Sudan, Kenia, Oeganda, Ethiopië en Rwanda). In Afrika zijn de prioritaire thema's vaak met elkaar verbonden omdat kerken een brede maatschappelijke rol vervullen.

Het continent blijft op veel plaatsen het toneel van onrust en instabiliteit. Er zijn miljoenen mensen op drift door geweld, armoede en droogte (mede door klimaatveranderingen). Kerken zetten zich in voor de opvang van vluchtelingen en het bieden van een langetermijnperspectief. Kerk in Actie houdt in de begroting voor Afrika 2020 rekening met een toename in het verstrekken van hulp aan vluchtelingen en ontheemden. Belangrijke partners voor noodhulp in Afrika zijn de Lutherse kerk in Noord-Kameroen, de Evangelisch-Koptische kerk in Ethiopië en de Kerk van Oeganda (Church of Uganda). In 2020 zal Kerk in Actie extra investeren in het versterken van hun capaciteit om noodhulp te kunnen uitvoeren aangezien er in aantal gebieden in Afrika sprake is van een bijna permanente rampsituatie. Voor de Church of Uganda en de Ethiopische Kerk hoopt Kerk in Actie in 2020 in totaal drie uitzendingen te realiseren om de diaconale inzet van deze kerken te ondersteunen en tevens de verbinding met plaatselijke gemeenten in Nederland versterken. Met beide kerken zullen ook mogelijkheden voor steun aan theologische en bijbelse vorming worden verkend.

Kerk in Actie werkt daarnaast in Afrika aan structurele oorzaken van armoede en (gedwongen) migratie door zich in te zetten voor het bestrijden van kinderarbeid, en jongeren toegang te geven tot opleiding en werk.

In gebieden ten zuiden van Noord-Afrika en de sub-Sahara-landen staat de verhouding tussen christenen en moslims steeds meer op scherp. Kerk in Actie steunt kerken in de minderheid bij hun getuigenis in de samenleving in de vorm die voor de eigen context passend is. Zo blijft er in 2020 extra aandacht voor de Lutherse Kerk in Noord-Kameroen die vecht tegen klimaatverandering en tegen het oprukkend geweld van radicale islamitische groeperingen. In Noord-Nigeria zal Kerk in Actie in 2020 extra geld in zetten om de partners te ondersteunen in hun betrokkenheid bij noodhulp én bij wederopbouw voor mensen die op drift zijn geraakt vanwege het geweld. Belangrijk onderdeel van het werk is de inzet van kerken voor trauma-healing en samenwerking tussen dorpsbewoners met verschillende geloven.

De Bijbel gaat open in zuidelijk Afrika waar de aanpak van het lezen van de Bijbel vanuit de eigen context door verschillende partners van Kerk in Actie wordt toegepast en waarbij men van elkaars materiaal gebruik maakt. Rieneke van Ginkel werkt namens Kerk in Actie bij het Beyers Naudé-centrum in Stellenbosch en ondersteunt vandaaruit predikanten om de Bijbel te lezen vanuit de vragen van het dagelijks leven. We zien dat er door migratie ook nieuwe kansen zijn voor evangelieverkondiging en er een nieuw beroep op Kerk in Actie gedaan wordt. West-Afrikanen die in Marokko gaan werken bijvoorbeeld nemen hun christelijke geloof mee en zijn daar een impuls voor de aanwezige kleine christelijke gemeenschappen.

Mozambique en Mali zullen als land voor Kerk in Actie in 2020/2021 worden uitgefaseerd.

Voor het werk in Afrika heeft Kerk in Actie € 1.870 k gereserveerd vanuit de gelden voor zending en € 2.200 k uit de gelden voor werelddiaconaat. Nu al is te voorzien dat er voor opvang van vluchtelingen en ontheemden in verschillende landen ook in 2020 inzet nodig blijft. Ook zal er nog veel hulp nodig zijn voor de slachtoffers van orkaan Idai in Mozambique, Zimbabwe en Malawi. Voor noodhulp in deze landen wordt 800 k gereserveerd.

Azië

Dit immense continent herbergt meer dan 4,5 miljard inwoners. Kerk in Actie werkt in Indonesië, Pakistan, Bangladesh, China, India, Nepal en Myanmar. De mogelijkheden van christelijke presentie zijn in elk land anders, maar 'kerken in de minderheid' is een belangrijk thema in heel Azië. In veel landen staan de rechten van religieuze minderheden in toenemende mate onder druk. Kerken in Azië hebben ervaring met het zijn van een minderheid en hebben geleerd bruggen te bouwen naar de samenleving en naar andere geloofsgroepen. Kerk in Actie steunt de kleine kerken in Pakistan en Bangladesh in toerusting en bijbelonderwijs, maar ook in hun diaconale inzet om relevant te zijn voor de samenleving door het geven van kansen aan kinderen en jongeren. In Bangladesh is naar schatting slechts 0,5% van de bevolking christen. Het is een grote opgave voor de kleine gemeenschappen om volwaardig kerk te zijn. Tegelijk groeit de kerk in Bangladesh. Kerk in Actie zet in op het ondersteunen van theologische training voor voorgangers en gemeenteleden. In veel gemeenschappen zijn het de gemeenteleden zelf die de verantwoordelijkheid hebben voor het kerkelijk leven en voor het voortbestaan van de kerk.

Kerk in Actie wil de relatie met Indonesië versterken door een uitzending naar de christelijke universiteit UKDW in Yogyakarta en onderzoekt mogelijkheden voor meer uitzendingen naar enkele sleutelpartners. In het landenplan 2020 voor Indonesië worden voorstellen gedaan om de kerkelijke relaties op het gebied van zending en diaconaat dichter bij elkaar te brengen.

Het christendom in Nepal is relatief jong. Kerk in Actie-partner UMN (United Mission for Nepal) ondersteunt christelijke gemeenschappen in hun ontwikkeling en hun rol in de samenleving. Kerk in Actie hoopt in 2020 het werk van UMN te kunnen versterken met uitgezonden medewerkers die vooral ingezet zullen worden op het weerbaar maken van dorpsgemeenschappen tegen de gevolgen van aardbevingen en andere grote natuurrampen.

In Azië is door Kerk in Actie veel geïnvesteerd in het versterken van ons netwerk voor noodhulp. In 2020 zal dit worden voortgezet, met name in Indonesië. De kerken in Indonesië worden steeds vaker geconfronteerd met natuurrampen in de eigen omgeving en willen graag goede hulp kunnen verlenen.

Cambodja wordt als land uitgefaseerd in 2020.

Voor het werk in Azië is € 1.900 k gereserveerd uit de gelden voor zending en € 2.400 k voor diaconale doelen. Daarnaast is er vanuit noodhulp gelden een voorziening getroffen van € 800 k voor onder meer voortzetting van hulp aan Rohingya vluchtelingen in Bangladesh en voor vervolgactiviteiten in het gedeelte van Sulawesi (Indonesië) dat eind 2019 werd getroffen door een heftige aardbeving gevolgd door een tsunami en landverschuivingen.

● **Midden-Oosten**

Onder het motto 'versterk de kerk in het Midden-Oosten' heeft Kerk in Actie de afgelopen jaren campagne gevoerd voor steun aan de christelijke gemeenschappen in deze regio. Die steun is meer dan nodig en met het prioritaire thema 'kerken in de minderheid' heeft Kerk in Actie gekozen voor een stevige en langdurige betrokkenheid. De betrokkenheid vertaalt zich in steun aan bijbelwerk in Egypte, Palestina en de Golfstaten, en aan het diaconale werk van kerken dat ook in 2020 nog steeds bepaald wordt door de crisis rond Syrië en Irak. De verwachting is dat er langzamerhand meer mogelijkheden komen voor wederopbouw en dat daarmee de inzet voor

noodhulp zal verschuiven naar herstel en het vergroten van kansen voor vluchtelingen op zelfstandigheid en een eigen inkomen. Structurele inspanning van verbetering van hun situatie zal in 2020 nodig zijn. Kerk in Actie heeft sinds 2017 een medewerker in Amman die werkt vanuit het kantoor van de Lutherse Wereldfederatie. Daardoor kunnen we partners nog beter ondersteunen en directe contacten onderhouden met kerken en netwerken in de regio. Hierboven is al aangegeven dat Kerk in Actie in de komende jaren stevig wil inzetten op het ondersteunen van herstel van religieuze infrastructuur in Syrië. Daarbij gaat het onder meer om herstel van kerkgebouwen en van scholen, klinieken e.d. Voor dit fonds werkt Kerk in Actie in Nederland in een driehoek samen met anderen die dit doel willen steunen (zoals in Nederland de GZB), de kerken ter plekke en hun professionele organisaties. Goede relaties en het vanaf het begin betrekken van de kerken ter plekke en hun vertegenwoordigers is fundamenteel voor het kunnen uitvoeren van deze complexe taak.

Voor kerken in de minderheid is aandacht voor jongeren enorm belangrijk, zij zijn de toekomst van de kerk maar zien vaak geen andere keuze dan te vertrekken naar het buitenland. Ook is het niet altijd gemakkelijk om als jonge christen je plek in kerk en samenleving te vinden. Kerk in Actie investeert in 2020 in jongerenprogramma's van kerken en verwante organisaties zoals Youth for Christ en de YWCA om jongeren kansen te bieden en een omgeving waarin zij met andere jongeren kunnen optrekken.

Voor het werk in het Midden-Oosten heeft Kerk in Actie € 1.000 k gereserveerd vanuit de gelden voor zending en € 1000 k voor werelddiaconaat. Voor hulp aan vluchtelingen is € 850 k opgenomen.

- **Oost-Europa**

Kerk in Actie richt zich in Oost-Europa op Moldavië en Oekraïne. Beide landen zijn intern sterk verdeeld over een pro-Westerse dan wel pro-Russische koers. Kerk in Actie zet zich in voor de meest kwetsbaren in de samenleving, met name kinderen en jongeren. Een kleine inzet is er op de prioriteit toegankelijkheid van de Bijbel. De betrokkenheid vanuit plaatselijke gemeenten in Nederland op Moldavië is groot en er is veel belangstelling om met Kerk in Actie de partners daar te bezoeken. Moldavië blijft het allerarmste land in Europa. Door armoede en gebrek aan werk zoeken veel mannen en vrouwen werk in het buitenland. Dit heeft tot gevolg dat ouderen en kinderen achterblijven. Onze partners zetten zich in voor een veilige omgeving voor kinderen en voor zorg aan de ouderen die vaak alleen achterblijven en/of de zorg voor kinderen hebben moeten overnemen.

Voor het werk in Oost-Europa is € 100 k in de begroting van zending gereserveerd en € 200 k middelen werelddiaconaat.

- **Overige middelen**

Kerk in Actie reserveert in de begrotingen van zending en werelddiaconaat een post 'overige bestemmingen' van € 1.635 k. Daaruit worden de bijdragen aan internationale netwerken (zoals de Wereldraad van Kerken en ACT-alliance) gefinancierd en is er ruimte voor nieuwe initiatieven en het inspelen op de actualiteit. Ook is er de mogelijkheid voor plaatselijke gemeenten in Nederland om 'smaakmakende' projecten voor te stellen.

Inzet van mensen

Naast de basisformatie van Kerk in Actie (zie onderdeel Personeel in jaarplan) is ook sprake van inzet van mensen ten behoeve van Kerk in Actie vanuit andere programma- en stafafdelingen.

De personeelsformatie ten behoeve van Kerk in Actie is als volgt:

Formatie t.b.v. Kerk in Actie <i>(in fte's)</i>	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018 (Gemiddeld)	Rekening 2017 (Gemiddeld)
Basisformatie Kerk in Actie	30,5	27,3	26,9	23,5
Communicatie en fondsenwerving:				
C&F - fondsenwerving en donateursadm.	6,5	6,5	6,8	6,5
C&F - KIA-voorlichting en communicatie	7,0	7,0	9,3	7,0
	44,0	40,8	43,0	37,0
Bijzondere aanstellingen:				
Uitgezonden medewerkers	5,0	5,0	1,8	2,6
Service Center:				
% aandeel Kerk in Actie	17%	15%	15%	12%
fte aandeel Kerk in Actie	5,8	5,4	5,6	5,0
Totaal Kerk in Actie	54,76	51,13	50,47	44,57
<i>Totaal Service Center</i>				
Algemeen/management	1,5	2,0	2,9	2,8
Financiën & Control	17,0	16,8	17,0	17,3
Automatisering (IT)	2,9	5,7	6,8	9,9
Facilitaire Zaken	13,0	11,3	10,2	11,2
	34,5	35,7	36,9	41,1

De formatie voor het cluster Zending en Diaconaat blijft in 2020 binnen de begrotingsafspraken van de dienstenorganisatie. De formatie neemt iets toe maar de post 'overige personeelskosten' zal afnemen. Bovendien zit er flexibiliteit in het personeelsbestand (onder meer door naderende pensionering van enkele medewerkers).

De medewerkers van het cluster werken in drie teams: binnenland, zending, werelddiaconaat/noodhulp. Elk team wordt aangestuurd door een coördinator. Het beleidskader van Kerk in Actie zet in op synergie tussen binnenland en buitenland en op verbinding tussen zending en diaconaat. Dat betekent dat medewerkers veel van hun werk teamoverstijgend doen, in samenwerking met collega's uit het hele cluster en in steeds grotere mate ook in samenwerking met collega's van andere afdelingen in de dienstenorganisatie.

De inzet van het jaarplan 'samen de kerk in actie' vertaalt zich dan ook door op het niveau van het werk van de medewerkers van het cluster. Medewerkers van verschillende teams werken met elkaar aan projecten en activiteiten op de vijf beleidsprioriteiten en in de relaties met partners (op basis van de landen plannen). Van elke medewerker wordt gevraagd in hun persoonlijke werkplan voor 2020 de verbinding met het beleidskader te leggen.

Het is belangrijk dat iedereen zich in staat voelt om ambassadeur voor het geheel van Kerk in Actie te zijn en ook anderen tot ambassadeur te maken. Het in 2017 ingezette cultuurtraject van de dienstenorganisatie (Leren, Delen, Excelleren) ondersteunt deze beweging. Hetzelfde geldt voor de in 2018 georganiseerde trainingen rond communicatiestijlen (*7 life languages*) en het in 2019 ingezette verandertraject onder het motto 'van ik naar wij'.

Het is voor het cluster belangrijk om input van buiten en vooral van jonge mensen te krijgen. In 2020 zullen twee trainees aangetrokken worden in een leerwerktraject vanuit de Universiteit Nijmegen en zal voor het uitwerken van het project rond impactmeting gericht gezocht worden naar onderzoeksstagiaires.

Begroting 2020 Kerk in Actie

Staat van baten en lasten

Baten (x € 1.000)	Ref.	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Beschikbaar voor de doelstelling				
Baten van particulieren	1	22.780	22.095	23.827
Baten van verplichte bijdragen van gemeenten	2	420	431	431
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	3	1.615	1.600	1.725
Baten van andere organisaties zonder winststreven	4	1.675	2.150	3.097
Baten van subsidies van overheden	5	0	0	62
Totaal geworven baten		26.490	26.276	29.142
Baten uit dienstverlening	6	75	154	99
Overige baten	7	25	25	176
Totaal beschikbaar voor de doelstelling		26.590	26.455	29.417

Lasten (x € 1.000)	Ref.	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Besteed aan doelstellingen	8			
Zending		7.332	7.819	6.422
Werelddiaconaat		10.600	9.942	9.145
Noodhulp		3.368	5.006	4.887
Binnenlands diaconaat		1.998	1.912	1.959
		23.298	24.680	22.414
Wervingskosten	9	3.057	2.856	2.687
Kosten beheer en administratie	10	800	746	750
Totaal lasten		27.155	28.282	25.851
Saldo voor financiële baten en lasten		-565	-1.827	3.565
Saldo financiële baten en lasten	11	2	10	2
Saldo van baten en lasten		-563	-1.817	3.567

Resultaatverdeling

Resultaatverdeling (totaal) <i>(x € 1000)</i>	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Bestemmingsreserves	-563	-1.817	2.743
Fondsen	0	0	824
Totaal reserves en fondsen	-563	-1.817	3.567

Resultaatverdeling (gespecificeerd)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
<i>Bestemmingsreserves Kerk in Actie</i>			
Revolving Fund Kinderen in de Knel	0	0	554
Revolving Fund Werelddiaconaat	0	1.118	2.089
Revolving Fund Zending	-313	-201	1.010
Revolving Fund Noodhulp	-231	-2.463	-524
Egalisatiereserve diaconaal werk	-18	29	34
Egalisatiereserve ZZO	0	-300	-419
Totaal bestemmingsreserves	-563	-1.817	2.744
<i>Noodhulpfondsen Kerk in Actie</i>			
Bangladesh - cycloon	0	0	-65
Pakistan - overstroming	0	0	-76
Hoorn van Afrika	0	0	-11
Aardbeving Nepal	0	0	-94
Actieweek vluchtelingen	0	0	-292
Hongersnood Ethiopië	0	0	-131
Indonesië (Sulawesi)	0	0	845
	0	0	176
<i>Noodhulpfondsen Kerk in Actie via de SHO</i>			
Aardbeving Nepal, AKV	0	0	-46
Hongersnood	0	0	-145
Indonesië (Sulawesi)	0	0	334
	0	0	143
<i>Overige fondsen kerk in Actie</i>			
Projectenfonds EO Metterdaad	0	0	-306
Projectenfonds particuliere schenkingen	0	0	811
	0	0	505
Totaal bestemmingsfondsen	0	0	824
Totaal eigen vermogen	-563	-1.817	3.567

Toelichting op de begroting

Algemeen

Baten

De stijgende lijn van de afgelopen jaren in de baten van particulieren is ook in de begroting 2020 doorgetrokken. De baten van andere organisaties daarentegen zijn als gevolg van de lagere bijdrage van de EO lager dan voorheen. Per saldo is er € 135 k meer beschikbaar voor de doelstelling.

Subsidies en bijdragen

In 2019 is een extra investering in met name noodhulpprojecten begroot. De post subsidies en bijdragen is hierdoor in 2020 € 2.000 k lager dan in 2019.

Personeelskosten

In 2019 is de samenwerking met ICCO anders vormgegeven. Dit heeft o.m. gevolgen gehad voor de inzet van personeel over en weer, en voor de verrekening daarvan. In de begroting 2020 is dit vooral merkbaar in een verschuiving van kosten tussen de personeelskosten en overige personeelskosten.

Medefinanciering andere programmalijnen

Het budget voor communicatie is significant gestegen. Hiermee is uitvoering gegeven aan het besluit om het verhaal van Kerk in Actie breder en directer onder de aandacht van het publiek te brengen. Meer dan voorheen zal dit gebeuren via mediakanalen die een grotere en andere schare volgers heeft dan de traditionele media. Tevens zal de samenwerking met de publieke omroep KRO-NCRV worden geïntensiveerd.

Resultaat

Per saldo geeft dit alles een negatief saldo van baten en lasten van € 563 k. Dit bedrag zal worden onttrokken aan de bestemmingsreserves van Kerk in Actie.

Vermogen Kerk in Actie: beleid en normering

Het eigen vermogen van Kerk in Actie is als volgt onderverdeeld.

Reserves

De reserves van Kerk in Actie vallen in de categorie bestemmingsreserves. Besteding van bestemmingsreserves kan slechts indien dit binnen de gegeven 'bestemming' plaatsvindt. De gevormde bestemmingsreserves mogen geen verplichting betreffen.

Fondsen

Deze bestemmingsfondsen zijn vanwege de specifieke bestemming, die door derden (gevers of overheid) is bepaald, slechts aan te wenden voor de specifieke bestemming.

Beleid en normering bestemmingsreserves

Kerk in Actie wijst jaarlijks op grond van de begroting van Kerk in Actie, die is vastgesteld door de kleine synode, de bedragen toe ten behoeve van de steunverlening aan partners en projecten. Indien de steunverlening aan bepaalde projecten vertraagd is of om moverende redenen door de relatiebeheerders niet aan een project wordt toegekend, vloeien de gelden die niet besteed zijn terug in een *revolving fund*. Deze bestemmingsreserve kan aangewend worden om in een volgend jaar eventuele tekorten te dekken wanneer de inkomsten achterblijven bij de begroting. Op deze wijze wordt voorkomen dat een onverwachte daling van inkomsten leidt tot vermindering van al aan partners toegezegde steun. De *revolving funds* fungeren zo als egaliseringsreserve voor de doelen waarvoor de gelden zijn bestemd.

Voor de hoogte van de revolving funds is een norm ontwikkeld: Kerk in Actie wil voldoende reserves aanhouden om voor de periode 2020 t/m 2025 de bestaande programmering te kunnen blijven uitvoeren. Hiervoor is het nodig om (financiële) risico's zo mogelijk voor deze periode af te dekken.

De berekening van de hoogte van deze norm kent een aantal elementen.

1. Risicodaling baten van particulieren / kerken van gemiddeld 2% per jaar t.o.v. begroting 2019;
2. In stand houden budget fondsenwerving als gevolg van mogelijke verlaging door deze daling;
3. Voor de overige baten is een marge aangehouden van 10% per jaar t.o.v. de begroting 2019;
4. Voor acute noodhulp bij rampen wereldwijd wordt een bedrag aangehouden van € 2.000 k;
5. Overige risico's uit vorderingen en overlopende activa. Deze bestaan vooral uit nog af te wikkelen maar nog niet ontvangen baten uit nalatenschappen.

Veel risico's die zich in het kader van de bedrijfsvoering kunnen voordoen zijn in de normering van de algemene risicoreserve van de Protestantse Kerk meegenomen. Deze hoeven derhalve niet binnen de Kerk in Actie-reserves te worden berekend.

Op grond van deze elementen is de normering als volgt berekend:

Bestemmingsreserves (x € 1.000)	Parti- culieren	Fondsen- werving	Overige baten	Fin.vaste activa	Acute noodhulp	Overige risico 's	Totaal norm
<i>Programma's Kerk in Actie:</i>							
Revolving fund Kinderen in de knel	1.000	125	0			825	1.950
Revolving fund Werelddiaconaat	2.800	350	1.000			550	4.700
Revolving fund Zending	2.500	300	1.100			425	4.325
Revolving fund Noodhulp	1.000	125	150		2.000		3.275
Egalisatiereserve diaconaal werk	600	75	350			25	1.050
	7.900	975	2.600	0	2.000	1.825	15.300

Verwacht verloop bestemmingsreserves

In totalen kan het verwachte verloop als volgt worden berekend. Hierbij is de begrote resultaatverdeling 2019 en 2020 meegenomen.

Bestemmingsreserves (x € 1.000)	Stand ult. 2018	Resultaat 2019/2020	Stand ult.2019	Norm baten	Norm overig	Norm totaal	Meer/ minder
<i>Programma's Kerk in Actie:</i>							
Revolving fund Kinderen in de knel	2.529	0	2.529	1.000	950	1.950	579
Revolving fund Werelddiaconaat*	5.674	1.088	6.762	3.800	900	4.700	2.062
Revolving fund Zending	7.994	-514	7.480	3.600	725	4.325	3.155
Revolving fund Noodhulp	6.003	-2.694	3.309	1.150	2.125	3.275	34
Egalisatiereserve diaconaal werk	321	11	332	950	100	1.050	-718
	22.520	-2.110	20.411	10.499	4.800	15.300	5.111
Egalisatiereserve ZZO	270	-270	0	0	0	0	0
Totaal	22.790	-2.380	20.411	10.499	4.800	15.300	5.111

Financiële ratio's bestedingen

Ratio's Kerk in Actie	Norm	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
% ten opzichte van de totale lasten				
Doelbestedingen subsidies en bijdragen		66,1%	70,4%	66,8%
Doelbestedingen via eigen organisatie		19,7%	16,9%	19,9%
		85,8%	87,3%	86,7%
Werving baten		11,3%	10,1%	10,4%
Kosten beheer en administratie	4,5-4,75%	2,9%	2,6%	2,9%
		100,0%	100,0%	100,0%
% ten opzichte van de totale baten				
Doelbestedingen subsidies en bijdragen	60-70%	67,5%	75,2%	58,7%
Doelbestedingen via eigen organisatie		20,1%	18,1%	17,5%
		87,6%	93,3%	76,2%
Werving baten		11,5%	10,8%	9,1%
Kosten beheer en administratie		3,0%	2,8%	2,6%
Mutatie in reserves en fondsen		-2,1%	-6,9%	12,1%
		100,0%	100,0%	100,0%
% t.o.v. opbrengst vrijwillige geldwerving				
Kosten werving particulieren en kerken	max.12,5%	12,5%	12,5%	11,3%

Doelbestedingen subsidies en bijdragen

Dit betreffen de direct met partners overeengekomen projectfinancieringen.

Doelbestedingen via eigen organisatie

Het betreft hier activiteiten die in het kader van de doelstelling vanuit de eigen organisatie, en dus niet via partners, worden uitgevoerd. Deze activiteiten liggen onder meer op het gebied van binnenlands diaconaat, voorlichting en communicatie, en Interactief.

Kosten beheer en administratie

Dit zijn de kosten die door de ondersteunende afdelingen van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk (zoals Financiën, HRM en Facilitaire Zaken met huisvesting) aan Kerk in Actie worden doorberekend op basis van de begrote bezetting.

Werving baten (kosten fondsenwerving)

Hieronder wordt verstaan de kosten eigen fondsenwerving die specifiek betrekking hebben op de opbrengsten uit collecten, giften en schenkingen. Kosten met betrekking tot de werving van de overige baten worden niet apart gepresenteerd.

Toelichting op de baten

Baten uit eigen fondsenwerving (1)

Baten van particulieren (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Collecten, giften en schenkingen			
Zending	5.644	6.243	5.225
Werelddiaconaat	9.622	9.569	9.538
Noodhulp	3.500	2.750	3.342
Diaconaat	1.629	1.584	1.614
	20.395	20.145	19.718
(waarvan via mailingacties)	(€ 3.000)	(€ 3.000)	(€ 2.887)
Nalatenschappen			
Zending	700	700	847
Werelddiaconaat	1.600	1.175	3.040
Noodhulp	0	0	26
Diaconaat	85	75	196
	2.385	1.950	4.109
Totaal	22.780	22.095	23.827

Kerk in Actie algemeen

Ten behoeve van het werk van Kerk in Actie wordt voor 2020 een bedrag begroot van € 5,2 mln. Het betreft hier inkomsten uit collecten, giften en schenkingen die worden verkregen zonder specifieke doelbestemming binnen de programma's van Kerk in Actie.

De verdeling van deze algemene inkomsten is als volgt:

Verdeling algemene inkomsten (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Binnenlands diaconaat	654	684	590
Werelddiaconaat	2.432	2.544	2.196
Zending	2.144	2.243	1.936
Totaal	5.230	5.470	4.723

Verdeelsleutel	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Binnenlands diaconaat	12,5%	12,5%	12,5%
Werelddiaconaat	46,5%	46,5%	46,5%
Zending	41,0%	41,0%	41,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

Verplichte bijdragen van gemeenten (2)

Verplichte bijdragen van gemeenten <i>(x € 1.000)</i>	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Heffing diaconaal quotum	420	431	431
Totaal financiële bijdragen	420	431	431

Baten van verbonden organisaties zonder winststreven (3)

Baten van verbonden organisaties zonder winststreven <i>(x € 1.000)</i>	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Protestantse kerk in Nederland (v/h Stichting de Zending)	1.600	1.600	1.711
Protestantse kerk in Nederland (v/h Stichting Kerk en wereld)	15		14
Totaal	1.615	1.600	1.725

Baten van andere organisaties zonder winststreven (4)

Baten van andere organisaties zonder winststreven <i>(x € 1.000)</i>	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
<i>SHO noodhulpacties</i>			
Nederland helpt Sulawesi	0	0	1.399
			1.399
<i>EO Metterdaad</i>			
Diverse projecten	375	750	365
	375	750	365
Overige instellingen	1.300	1.400	1.332
	1.300	1.400	1.332
Totaal	1.675	2.150	3.097

Subsidies van overheden (5)

Baten van subsidies van overheden (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Ministerie VWS (via NOV) inzake project Vrijwillig dichtbij			17
Min. van Buit. Zaken, strat. Partnerschap			45
Ministerie SZW inzake project Sociale noodfondsen			
Totaal	0	0	62

Bijdragen voor dienstverlening (6)

Baten uit dienstverlening (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Diaconaal werk binnenland	25	15	1
Dienstverlening WD	50	64	60
Diversen			17
Noodhulp programma via ICCO, inzet projectmedewerkers	0	75	20
Totaal	75	154	99

Overige baten (7)

Diverse baten (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Opbrengst postzegelactie	25	25	26
Vrijval voorziening wederinpassingstoelagen			49
Vrijval raming kosten OGR 2017 ICCO			54
Nagekomen giften 2017			44
Vrijval reservering verlofsaldi			3
Totaal diverse baten	25	25	176

Toelichting op de lasten

De totale uitgaven van de staat van baten en lasten worden onderstaand volgens de richtlijnen van het CBF als volgt weergegeven:

Lasten doelstellingen (x € 1.000)	Programma- en overige activiteiten Kerk in Actie						
	Zending	Wereld- diaconaat	Noodhulp	Binnenl. diaconaat	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
<i>Directe steunverlening</i>							
- Subsidies en bijdragen	5.700	8.800	2.555	900	17.955	19.900	17.270
- Afdrachten contributies e.d.	0	50	0	13	63	63	52
- Activiteiten incl. uitbesteed werk	0	0	0	203	203	150	214
- Inzet van/aan andere progr. lijnen	0	0	0	0	0	0	7
- Publiciteit en communicatie	0	0	0	0	0	0	0
Personeelskosten	900	667	531	717	2.814	2.864	2.871
Huisvestingskosten	0	0	0	0	0	0	0
Kantoor en algemene kosten	33	37	10	17	98	49	97
Medefinanciering andere programma's	700	1.046	272	148	2.165	1.654	1.903
Totaal lasten (voor doorbelasting)	7.332	10.600	3.368	1.998	23.298	24.680	22.414
Beheer en administratie naar doelstelling	244	297	57	201	800	746	750
	7.577	10.898	3.425	2.199	24.098	25.426	23.164
Werving baten naar doelstelling	812	1.556	456	233	3.057	2.856	2.687
Totaal lasten doelstellingen	8.389	12.453	3.881	2.432	27.155	28.282	25.851

Lastenverdeling totaal (x € 1.000)	Lasten doelstel- lingen	Werving baten	Kosten beheer & adm.	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
	<i>Directe steunverlening</i>					
- Subsidies en bijdragen	17.955	0		17.955	19.900	17.270
- Afdrachten contributies e.d.	63	0		63	63	52
- Activiteiten incl. uitbesteed werk	203	1.532		1.735	1.678	1.759
- Inzet van/aan andere progr. lijnen	0	191		191	23	6
- Publiciteit en communicatie	0	0		0	0	0
Personeelskosten	2.814	952	316	4.083	4.049	3.899
Huisvestingskosten	0	0	190	190	203	175
Kantoor en algemene kosten	98	1	273	372	331	385
Dotaties aan voorzieningen			21	21	14	55
Doorbelaste kosten B&A vanuit C&F		381		381	369	346
Medefinanciering andere programma's	2.165			2.165	1.654	1.903
Totaal lasten (voor doorbelasting)	23.298	3.057	800	27.155	28.282	25.851
Doorbelaste kosten kosten beheer en administratie naar doelstelling	800		-800	0	0	0
	24.098	3.057	0	27.155	28.282	25.851
Werving baten	3.057	-3.057		0		
Totaal lasten doelstellingen	27.155	0	0	27.155	28.282	25.851

Besteding aan doelstellingen (8)

De uitgaven van de programma's van Kerk in Actie kunnen conform bovenstaand overzicht als volgt worden weergegeven:

Kerk in Actie (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
<i>(Directe) Steunverlening</i>			
- Subsidies en bijdragen	17.955	19.900	17.270
- Afdrachten contributies en dergelijke	63	63	52
- Activiteiten inclusief uitbesteed werk	203	150	214
- Inzet van/aan andere programmalijnen	0	0	7
- Publicaties en communicatie	0	0	0
Personeelskosten	2.814	2.864	2.871
Huisvestingskosten	0	0	0
Kantoor- en algemene kosten	98	49	97
Medefinanciering andere programmalijnen	2.165	1.654	1.903
Totaal Kerk in Actie	23.298	24.680	22.414

Zending (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
<i>(Directe) Steunverlening</i>			
- Subsidies en bijdragen	5.700	6.400	5.019
- Afdrachten contributies en dergelijke	0	0	0
- Activiteiten inclusief uitbesteed werk	0	0	60
- Inzet van/aan andere programmalijnen	0	0	0
- Publicaties en communicatie	0	0	0
Personeelskosten	900	876	823
Huisvestingskosten	0	0	0
Kantoor- en algemene kosten	33	23	36
Medefinanciering andere programmalijnen	700	520	485
Totaal zending	7.332	7.819	6.422

Werelddiaconaat (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
<i>(Directe) Steunverlening</i>			
- Subsidies en bijdragen	8.800	8.100	6.875
- Afdrachten contributies en dergelijke	50	50	38
- Activiteiten inclusief uitbesteed werk	0	0	31
- Inzet van/aan andere programmalijnen	0	0	0
- Publicaties en communicatie	0	0	0
Personeelskosten	667	976	1.153
Huisvestingskosten	0	0	0
Kantoor- en algemene kosten	37	11	43
Medefinanciering andere programmalijnen	1.046	804	1.006
Totaal werelddiaconaat	10.600	9.942	9.145

Noodhulp (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
<i>(Directe) Steunverlening</i>			
- Subsidies en bijdragen	2.555	4.500	4.363
- Afdrachten contributies en dergelijke	0	0	0
- Activiteiten inclusief uitbesteed werk	0	0	0
- Inzet van/aan andere programmalijnen	0	0	0
- Publicaties en communicatie	0	0	0
Personeelskosten	531	298	253
Huisvestingskosten	0	0	0
Kantoor- en algemene kosten	10	3	3
Medefinanciering andere programmalijnen	272	206	269
Totaal noodhulp	3.368	5.006	4.887

Binnenlands diaconaal werk (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
<i>(Directe) Steunverlening</i>			
- Subsidies en bijdragen	900	900	1.014
- Afdrachten contributies en dergelijke	13	13	14
- Activiteiten inclusief uitbesteed werk	203	150	123
- Inzet van/aan andere programmalijnen	0	0	6
- Publicaties en communicatie	0	0	0
Personeelskosten	717	713	643
Huisvestingskosten	0	0	0
Kantoor- en algemene kosten	17	12	15
Medefinanciering andere programmalijnen	148	124	145
Totaal binnenlands diaconaal werk	1.998	1.912	1.959

Werving baten (9)

Het verwerven van fondsen ten behoeve van het werk van Kerk in Actie wordt gedaan door de afdeling Communicatie en Fondsenwerving.

De kosten fondsenwerving naar kostensoort zijn als volgt:

Eigen fondsenwerving (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Directe kosten activiteiten inclusief uitbesteed werk	1.532	1.528	1.545
Personeelskosten	952	818	653
Kantoor- en algemene kosten	192	142	143
Aandeel in kosten beheer en administratie	381	369	346
Totaal eigen fondsenwerving	3.057	2.856	2.687

Percentage fondsenwerving over opbrengst vrijwillige geldwerving

De begrote kosten fondsenwerving voor 2020 zijn berekend op basis van een vastgestelde norm. Deze is 12,5% van de opbrengst uit collecten, giften, schenkingen en nalatenschappen, alsmede baten van andere organisaties.

De kosten fondsenwerving bestaan uit personeelskosten en directe kosten, en worden bij het team fondsenwerving begroot en verantwoord. Overige activiteiten op met name het gebied van communicatie en voorlichting die niet primair op fondsenwerving zijn gericht, maar waarvan wel een fondsenwervende werking kan uitgaan, zijn niet als zodanig aangemerkt.

Kosten beheer en administratie (10)

Uitgangspunt

Conform de Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen is een afzonderlijke post opgenomen voor kosten 'beheer en administratie' (B&A).

Het aandeel van Kerk in Actie in de totale kosten beheer en administratie van de dienstenorganisatie voor de begroting 2020 is berekend op (afgerond) 17%. In de begroting 2019 en rekening 2018 was dit percentage respectievelijk 15% en 15%. Deze stijging is het gevolg van de absolute en verhoudingsgewijze stijging van het aantal fte's.

De specificatie naar stafafdelingen en kostensoort is als volgt:

Beheer en Administratie naar kostensoort <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Personeelskosten	295	367	252
Overige personeelskosten	22	0	123
Huisvestingskosten	190	203	175
Kantoor- en algemene kosten	273	140	145
Dotaties aan voorzieningen	21	13	55
- Activiteiten incl. uitbesteed werk		1	0
- Inzet van/aan andere programmalijnen		23	0
Totaal B&A naar kostensoort	800	746	750
<i>Percentage kosten beheer en administratie</i>	<i>2,9%</i>	<i>2,6%</i>	<i>2,9%</i>

Beheer en Administratie naar afdeling <i>(x € 1.000)</i>	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Financiën & Control	265	217	221
Huisvesting	90	194	139
Automatisering	253	250	260
Facilitaire zaken	192	85	131
Totaal B&A naar afdeling	800	746	750

Saldo financiële baten en lasten (11)

Saldo financiële baten en lasten <i>(x € 1.000)</i>	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Rente liquide middelen	2	10	2
Totaal baten uit beleggingen	2	10	2

Personeelskosten

Personeelskosten (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Bruto salarissen (incl.toeslagen)	1.859	1.554	1.473
Sociale lasten	307	247	235
Pensioenpremies	206	171	158
Reiskosten woon-werkverkeer	51	55	54
Ontvangen WAO-/Pensioen-/WW-uitkeringen			-7
Totaal personeelskosten	2.423	2.027	1.912
Bezetting in fte's	30,5	27,3	26,9
Gemiddelde personeelskosten per fte (x € 1)	79.583	74.327	70.994

Overige personeelskosten (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Externe deskundigheid	129	40	0
Vergoeding inhuur personeel via ICCO	0	275	297
Vergoeding kosten Regional offices	0	300	343
Reiskosten buitenland	127	105	128
Reiskosten binnenland	40	38	34
Personeelwerving			9
Opleidingskosten	52	12	53
Jubilea/afscheid personeel	2	3	5
Diversen	42	65	90
Totaal overige personeelskosten	391	837	959

Totaal personeelskosten (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Kerk in Actie	2.814	2.864	2.871